Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Judecător V.Chisilița)
Dosarul nr. 3a-419/25
2-23086759-02-3a-10022025

D E C I Z I E

29 aprilie 2026 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorilor Cașcaval Andrei și Bagrin Lucia
Grefier Jumiga Tamara

examinând în ședință publică, cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 septembrie 2024, în cauza de contencios administrativ înaintată de Scorpan Igor împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 16 iunie 2023, Scorpan Igor a depus o acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la 2 februarie 2023, de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani a fost emis Ordinul nr. 65ef. cu privire la procedurile de personal în privința angajaților inspectoratului general al poliției și subdiviziunilor subordonate acestuia, prin care s-a dispus încetarea raportului de serviciu dintre instituția emitentă și agentul-șef Scorpan Igor de la 10 februarie 2023, cu ulterioara eliberare a certificatului nr. 34/46-1308 din 13 februarie 2023 prin care s-a stabilit că vechimea în muncă a reclamantului constituie 25 ani, 4 luni și 08 zile.

Reclamantul Scorpan Igor a mai indicat că, s-a adresat către CNAS, Oficiul teritorial Rîșcani cu solicitarea privind stabilirii pensiei în conformitate cu Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993. Oficiul teritorial Rîșcani al CNAS a emis Decizia privind respingerea cererii în stabilirea pensiei, concluzionând lipsa termenului necesar pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă. Nefiind de acord cu decizia, a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale o cerere prealabilă prin care a solicitat examinarea cererii și emiterea unui act administrativ privind stabilirea pensiei în baza Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993. Prin răspunsul cu nr. 1031/23 din 15 mai 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea reclamantului ca neîntemeiată.

Consideră reclamantul că Oficiul Teritorial Rîșcani al CNAS și CNAS neîntemeiat au respins cererile în calcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă. Or, conform calculului prezentat de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani, la 10 februarie 2023 deținea un stagiu de cotizare de 25 ani, 4 luni și 08 de zile, corespunzător Decizia Oficiului Teritorial Rîșcani cât și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la refuzul în stabilirea, calcularea și

achitarea pensiei lui Scorpan Igor sunt neîntemeiate și ilegale care urmează a fi anulate cu obligarea instituției subordonate să efectueze stabilirea, calcularea și achitarea pensiei lui Scorpan Igor pentru vechimea în muncă conform certificatului nr. 34/46-1308 din 13 februarie 2023 emis de către Inspectoratul de Poliție Rîșcani.

Conform pct. 1 din Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96/2018, cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, se stabilește că se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri din cadrul subdiviziunilor autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute, arestate în izolatorul de urmărire penală, care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

În preambulul ordinului MAI nr. 96/2018 este precizat că acesta a fost emis întru respectarea prevederilor pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, având la bază și avizul consultativ al CSJ din 29 septembrie 2014.

În drept, reclamantul și-a întemeiat prezenta acțiune pe prevederile art. 277, art.75 alin. (1), art.80 alin. (7), art. 85 alin. (1) lit. a) și art. 278 Cod procedură civilă, art.196 alin. (1), art. 197, art. 206 alin. (1) lit. a), art. 211 alin. (1), art. 212 alin. (1) Cod Administrativ.

Reclamantul Scorpan Igor a solicitat:

- anularea Deciziei nr. 20/2023/15971 din 31 martie 2023 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Rîșcani cu privire la respingerea cererii cet. Scorpan Igor în stabilirea pensiei și anularea Refuzului nr. 1031/23 din 15 mai 2023 eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale prin care s-a respins cererea prealabilă a reclamantului cu privire la stabilirea pensiei;

- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili și achita pensia în privința reclamantului Scorpan Igor pentru vechime în muncă conform Certificatului nr. 34/46-1308 din 13 februarie 2023 eliberat de Inspectoratul de Poliție Rîșcani al IGP al MAI care la data eliberării a constituit 25 (douăzeci și cinci)ani, 04(patru) luni, 08(opt) zile, începând cu data eliberării din serviciu - 10 februarie 2023.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 septembrie 2024, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Igor Scorpan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Rîșcani nr. 20/2023/15971 din 29 martie 2023 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1031/23 din 15 mai 2023 emisă la soluționarea cererii prealabile.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual, prin care să dispună stabilirea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă lui Igor Scorpan, în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 10 februarie 2023, ținând cont de vechimea în muncă de 25 ani 04 luni și 08 zile.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 3 octombrie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 septembrie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

La 6 februarie 2025, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat instanței de apel motivarea apelului.

În motivarea cererii de apel, partea apelantă a invocat că hotărârea primei instanțe a fost emisă în mod pripit, fără o examinare minuțioasă a actelor normative incidente și cu o apreciere defectuoasă a probelor administrate în cauză.

CNAS a relevat că, la 9 martie 2023, Igor Scorpan s-a adresat CTAS Rîșcani cu o cerere de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă în temeiul Legii nr. 1544/1993, după încetarea raporturilor de serviciu la 10 februarie 2023. În urma examinării documentelor, CTAS Rîșcani i-a respins cererea, apreciind că perioadele de activitate desfășurate în intervalele 04.09.2013-02.01.2014 și 03.07.2015-10.02.2023, calculate cu înlesniri în baza Ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018, nu puteau fi încadrate în prevederile pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78/1994. De asemenea, CNAS a menționat că și cererea prealabilă formulată împotriva deciziei de respingere a fost respinsă prin scrisoarea din 15 mai 2023.

Totodată, CNAS a invocat faptul că, la 28 decembrie 2023, au intrat în vigoare modificările aduse hotărârii Guvernului nr. 78/1994, prin care a fost modificată redacția pct. 8 lit. d), fiind extinse categoriile de activități pentru care o lună de serviciu urma să fie calculată ca două luni vechime în muncă.

În continuare, CNAS a notat că, ulterior acestor modificări legislative, Igor Scorpan a depus o nouă cerere la 11 ianuarie 2024, iar CTAS Rîșcani a emis, la 18 ianuarie 2024, decizia de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă. Potrivit apelantei, reclamantului i-a fost stabilită pensia începând cu 11 februarie 2023, în baza Legii nr. 1544/1993, fiind confirmată o vechime în muncă de 25 ani, 4 luni și 8 zile.

În aceste condiții, CNAS a susținut că instanța de fond a apreciat în mod arbitrar și eronat probele administrate, cu încălcarea normelor de procedură și a principiilor procesului echitabil. Pe acest temei, a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă ca neîntemeiată.

Poziția intimatului pe marginea apelului:

Partea intimată a fost notificată despre posibilitatea depunerii referinței cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care își întemeiază opinia, precum și probele invocate în susținerea acesteia. Cu toate acestea, intimatul nu a exercitat dreptul de a se expune asupra cererii de apel printr-o referință.

Admisibilitatea apelului:

Potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului, la 19 februarie 2026, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare în ordine de apel, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Bagrin Lucia.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat public la 26 septembrie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 3 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f. d. 57-58). Astfel, Completul judiciar constată că apelul a fost depus în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

În speță, hotărârea motivată a fost notificată părții apelante la 28 ianuarie 2025, iar motivarea apelului a fost depusă la 6 februarie 2025, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

În astfel de circumstanțe, în temeiul reglementărilor prevăzute la art. 232-233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele părţilor în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, reprezentantul intimatului Scorpan Igor, avocatul Saftiuc Tudor a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Apelanta CNAS, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, nu s-a prezentat, însă a depus cerere de examinare a cauzei în lipsa acesteia. Astfel, Colegiul judiciar consideră posibilă examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa apelantei.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind explicațiile reprezentantului intimatului, analizând normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de apel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul este admisibil pentru examinare, dar neîntemeiat, motiv pentru care se impune respingerea cererii de apel, din următoarele considerente.

Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ:

În conformitate cu art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Se reține, că prin acțiunea depusă, **Scorpan Igor** a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ.

În acord cu dispozițiile art. 39 din Codul administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

În conformitate cu art. 189 din Codul administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În temeiul art. 10 din Codul administrativ, (1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 din Codul administrativ, (1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

În conformitate cu art. 19 din Codul administrativ, Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Potrivit art. 162 din Codul administrativ, (1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

În conformitate cu art. 208 din Codul administrativ, (1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, urmează că, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, intimatul/reclamant a respectat procedura prealabilă.

În temeiul dispozițiilor art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de **Scorpan Igor**, la 16 iunie 2023, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

Cu referire la fondul acțiunii:

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară (HirroBalani v. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Din materialele dosarului administrativ și înscrisurile administrate în cauză, Colegiul judiciar reține că reclamantul Scorpan Igor a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioada 29.07.2005-10.02.2023 (f.d. 9-10 dosar administrativ), desfășurând o activitate de lungă durată în sistemul Ministerului Afacerilor Interne.

Prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 65 ef din 2 februarie 2023 au fost încetate raporturile de serviciu ale acestuia, ca urmare a acumulării vechimii în muncă ce conferă dreptul la pensie, începând cu 10 februarie 2023 (f. d. 19 dosar administrativ), fapt care confirmă, la nivel administrativ, îndeplinirea condiției generale de încetare a serviciului în legătură cu pensionarea.

Ulterior, la 13 februarie 2023, Inspectoratul General al Poliției, IP Rîșcani, a întocmit calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, stabilind că vechimea totală în muncă a reclamantului constituie 25 ani 04 luni și 08 zile (f. d. 9–10 dosar administrativ), calcul care include perioadele de serviciu recunoscute de autoritatea angajatoare.

Cu toate acestea, prin Decizia nr. 20/2023/15971 din 29 martie 2023 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani, s-a respins cererea de acordare a pensiei, reținându-se

că reclamantul ar avea 17 ani 05 luni 03 zile vechime în muncă. În motivarea refuzului, autoritatea pârâtă a invocat neaplicabilitatea pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, apreciind că reclamantul nu ar beneficia de calculul vechimii în muncă cu înlesniri (f. d. 1 dosar administrativ).

În acest context, Completul de judecată apreciază că soluția autorității administrative este întemeiată pe o interpretare restrictivă a normei juridice, fără o corelare suficientă cu probele administrate și cu regimul juridic special aplicabil funcționarilor cu statut special din cadrul MAI.

În temeiul art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în vigoare de la data de 01 ianuarie 2017), pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Totodată, conform art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția relevantă cauzei, aplicabilă la data eliberării din serviciu), dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, precum și persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care la data eliberării din serviciu au o vechime în muncă de cel puțin 25 ani.

Prin urmare, condiția legală de bază pentru deschiderea dreptului la pensie este atingerea pragului de 25 de ani vechime în muncă, calculată potrivit regulilor speciale aplicabile acestei categorii profesionale, inclusiv prin aplicarea eventualelor înlesniri prevăzute de legislația secundară.

În acest sens, Colegiul specializat reține relevanța Ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, prin care s-au acordat înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, inclusiv pentru activitatea desfășurată în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie).

De asemenea, în conformitate cu pct. 7 lit. a) b) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, la calcularea vechimii în muncă se ia în considerare serviciul militar activ și serviciul în organele afacerilor interne, inclusiv în funcțiile de corp de comandă și în trupe.

Relevant pentru soluționarea cauzei este și pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care prevede că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Corelativ, art. 53 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300 din 21 decembrie 2017 prevede că la stabilirea pensiei, funcționarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu, ținându-se cont de înlesniri, în sensul că o zi de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, în casele de arest și în instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu.

Din interpretarea sistemică a acestor norme, Colegiul specializat constată că legiuitorul a instituit un regim juridic special de recunoaștere a vechimii în muncă pentru personalul din structurile de detenție și escortare, justificat de condițiile specifice și riscurile activității desfășurate în astfel de instituții.

În acest cadru normativ, aplicarea înlesnirilor prevăzute de pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 este condiționată de îndeplinirea cumulativă a două cerințe: (i) încadrarea în structura instituțională prevăzută de normă și (ii) exercitarea efectivă, nemijlocită, a atribuțiilor de serviciu în cadrul instituțiilor penitenciare de tip închis sau al izolatoarelor de detenție provizorie.

Examinând circumstanțele concrete ale cauzei, Completul de judecată reține că reclamantul Scorpan Igor a desfășurat activitate în perioada 04.09.2013-02.01.2014 și 03.07.2015-10.02.2023 în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Inspectoratului de Poliție Rîșcani al IGP al MAI, structură care se încadrează în mod expres în sfera de aplicare a pct. 8 din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Din probele administrate la dosar rezultă, fără echivoc, că reclamantul a exercitat funcția de polițist al serviciului detenție și escortă (f. d. 14, 15, 16, 19 dosar administrativ), activitate care implică în mod direct și nemijlocit atribuții specifice de pază, escortare și supraveghere a persoanelor deținute, și nu o activitate administrativă sau de birou, aspect esențial pentru incidența normelor privind înlesnirile la calculul vechimii.

În aceste condiții, susținerea autorității pârâte în sensul excluderii aplicării pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 este lipsită de suport probator și juridic, fiind fundamentată pe o interpretare formalistă a funcției ocupate, fără a analiza natura efectivă a activității desfășurate.

Colegiul judiciar reține împrejurarea că reclamantul nu a activat în calitate de personal administrativ de birou este relevantă tocmai în sensul contrar susținerilor pârâtului, întrucât confirmă caracterul operativ al funcției exercitate în cadrul izolatorului de detenție provizorie.

Prin urmare, în mod eronat autoritatea pârâtă a exclus perioadele de activitate ale reclamantului de la aplicarea regimului de înlesniri, ceea ce a condus la diminuarea nejustificată a vechimii în muncă recunoscute.

În concluzie, Colegiul specializat apreciază că reclamantul Scorpan Igor întrunește condițiile legale pentru aplicarea înlesnirilor prevăzute de pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, cu consecința includerii integrale a perioadelor de activitate menționate în calculul vechimii în muncă, cu aplicarea raportului de două luni vechime pentru o lună de serviciu.

În aceste circumstanțe, refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, exprimat prin Decizia nr. 20/2023/15971 din 29 martie 2023, este nelegal, fiind emis cu încălcarea normelor materiale aplicabile și cu o apreciere eronată a situației de fapt.

Raportat la art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993,

Colegiul specializat a reiterează că dreptul la pensie se acordă după eliberarea din serviciu persoanelor din categoriile indicate, care îndeplinesc condițiile legale.

Totodată, în conformitate cu art. 49 alin. (2) din aceeași lege, acordarea dreptului la pensie sau respingerea cererii se realizează prin decizie emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la depunerea cererii cu toate actele necesare.

În lumina ansamblului argumentelor de fapt și de drept expuse, instanța de fond corect a conchis că reclamantul Scorpan Igor întrunește condițiile legale pentru stabilirea pensiei pentru vechime în muncă potrivit Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, iar Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi obligată să stabilească acestuia pensia începând cu 10 februarie 2023, având la bază vechimea totală de 25 ani 04 luni și 08 zile, astfel cum este confirmată prin certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Rîșcani al IGP nr. 34/46-1308 din 13 februarie 2023.

Colegiul specializat apreciază că argumentele invocate de partea apelantă- CNAS, poartă un caracter preponderent formal, fără a fi susținute de o analiză efectivă a circumstanțelor de fapt și fără a combate în mod real raționamentul juridic al instanței de fond.

Astfel, critica potrivit căreia hotărârea primei instanțe ar fi fost emisă „în mod pripit”, fără o examinare minuțioasă a actelor normative incidente și cu o apreciere defectuoasă a probelor, are caracter general, declarativ, și nu este însoțită de indicarea concretă a eventualelor erori de drept sau de fapt comise de instanță. Or, simpla dezacordare cu soluția adoptată nu poate echivala cu demonstrarea unei erori judiciare, în lipsa identificării unor omisiuni sau interpretări contrare legii ori probatoriului administrat.

În ceea ce privește susținerea CNAS referitoare la modul de calcul al vechimii în muncă și la pretinsa inaplicabilitate a pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, Colegiul specializat constată că aceasta nu aduce elemente noi de natură a răsturna concluziile primei instanțe, ci reia, în esență, argumentele deja analizate și înlăturate.

Or, prima instanță a realizat o interpretare sistemică a normelor incidente, coroborând dispozițiile art. 48 și art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, pct. 7 lit. a) și b) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, precum și art. 53 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017, stabilind în mod argumentat condițiile de aplicare a înlesnirilor la calculul vechimii în muncă.

Sub acest aspect, invocarea de către apelantă a Ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 nu este de natură să excludă aplicarea normei superioare din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, aceasta având caracter de act normativ secundar, cu aplicabilitate în completarea cadrului legal, fără a putea restrânge sfera de incidență a prevederilor cu forță juridică superioară.

De asemenea, susținerea referitoare la modificările intrate în vigoare la 28 decembrie 2023 ale hotărârii Guvernului nr. 78/1994 nu este relevantă pentru soluționarea litigiului dedus judecății, întrucât dreptul la pensie și condițiile de stabilire a vechimii în muncă se analizează prin raportare la cadrul normativ în vigoare la data încetării raporturilor de serviciu și la data adresării inițiale a cererii, respectiv 9 martie 2023. Or, aplicarea retroactivă a unei norme ulterioare nu este admisibilă în lipsa unei prevederi exprese în acest sens.

Totodată, împrejurarea că ulterior a fost emisă o decizie de stabilire a pensiei la 18 ianuarie 2024, în urma unei noi cereri depuse la 11 ianuarie 2024, nu este de natură să înlăture nelegalitatea refuzului inițial, întrucât obiectul prezentei cauze îl constituie legalitatea deciziei din 29 martie 2023 și a refuzului inițial de recunoaștere a vechimii în muncă.

În aceste condiții, Colegiul judiciar constată că argumentele apelantei vizează aspecte ulterioare și paralele raportului juridic dedus judecății, fără a demonstra existența unor erori de fapt sau de drept în hotărârea primei instanțe.

Prin urmare, criticile formulate se limitează la o reiterare formală a poziției procesuale a apelantei, fără a evidenția vreo încălcare concretă a normelor de drept material sau procesual, ceea ce conduce la concluzia caracterului lor neîntemeiat.

În consecință, Colegiul specializat respinge aceste argumente ca fiind pur formale, lipsite de relevanță juridică în raport cu obiectul și limitele controlului judiciar exercitat în prezenta cale de atac.

În final, Colegiul judiciar notează că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelanta nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, Completul judiciar concluzionează că instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legitime ale participanţilor la proces.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ și art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 septembrie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului,
judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Cașcaval Andrei

Bagrin Lucia